

UNIVERSITY of NICOSIA

Μάθημα:

EDUC-575DL (Ακροατήριο 01) Αρχές και Μοντέλα Επιμόρφωσης και Ανάπτυξης Προσωπικού

Εργασία:

«Ο Ρόλος του Σχολικού Συμβούλου στην ενδυνάμωση των Εκπαιδευτικών ,ως συνάρτηση της επαγγελματικής τους Ανάπτυξης»

Διδάσκουσα:

Δρ. Μαρμαρά Χριστιάνα

Μετ. Φοιτητής:

Ιωάννης Π. Πλατάρος

Χειμερινό εξάμηνο 2017

I. Εισαγωγή

Ο όρος «επαγγελματική Ανάπτυξη του Εκπαιδευτικού (στο εξής ΕΑΕ) είναι μια επαρκώς ορισμένη έννοια στην παγκόσμια βιβλιογραφία και περιλαμβάνει την ανάπτυξη γνώσεων και δεξιοτήτων, την αυτογνωσία, την προσαρμογή στο εκπαιδευτικό περιβάλλον, στην αναγνώριση της επαγγελματικής ταυτότητας, την συνεχή ενημέρωση επιμόρφωση, την δια βίου κατάρτιση, την υποστήριξη του νεοδιόριστου εκπαιδευτικού, την άτυπη μαθητεία στο επάγγελμα, την καθημερινή επαγγελματική δράση και την προσωπική ανάπτυξη (Παπασάββας Α. _)

Ο ρόλος του Σχολικού Συμβούλου (Σ.Σ.) στην επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών, φαίνεται ως μια βασική υποχρέωσή του από τον ιδρυτικό νόμο για τους ΣΣ καθώς οι ιδρυτικός νόμος (Ν.1304/82) που αντικαθιστούσε τον φορτισμένο αρνητικά θεσμό του Επιθεωρητή προέβλεπε σαφώς ότι στους ΣΣ ανατίθενται:

Α) Η επιστημονική και παιδαγωγική καθοδήγηση των εκπαιδευτικών της ειδικότητάς τους.

Β) Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.

Γ) Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου.

Το 2002, ψηφίζεται λεπτομερές καθηκοντολόγιο για όλη την ιεραρχία της Εκπαίδευσης και μεταξύ των Στελεχών. Ήταν η ΥΑ στο ΦΕΚ 1340/2002 - Φ.353.1/324/105657/Δ1) εκεί τα καθήκοντα του ΣΣ ως προς την ανάπτυξη των εκπαιδευτικών καθορίζονται σαφέστερα (άρθρα 7 έως και 13) Από εκεί, αναφορικά με τον τίτλο της εργασίας μας ξεχωρίζουμε:

1. *«..έχουν την ευθύνη της* ***επιστημονικής και παιδαγωγικής καθοδήγησης και υποστήριξης των εκπαιδευτικών*** *του αντίστοιχου κλάδου μιας περιφέρειας»*
2. *«..**Ενθαρρύνουν κάθε προσπάθεια για επιστημονική έρευνα** στο χώρο της εκπαίδευσης…»*
3. ***Ως επιμορφωτής των εκπαιδευτικών αναλαμβάνει ο ίδιος πρωτοβουλίες επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών***
4. ***Ενθαρρύνει, υποστηρίζει και καθοδηγεί τις ενδοσχολικές προσπάθειες επιμόρφωσης*** *στα σχολεία της αρμοδιότητάς του.*
    5. *Όταν ο Σχολικός Σύμβουλος διαπιστώνει ότι κάποιοι εκπαιδευτικοί εμφανίζουν αδυναμία στην άσκηση εκπαιδευτικού έργου, παράλληλα με τη σύνταξη της υπηρεσιακής έκθεσης,* ***προτείνει να εφαρμοστεί πρόγραμμα επιμόρφωσης, αναλυτικά σε κάθε έναν από αυτούς.***
    6. *Τέλος ο Σχολικός Σύμβουλος,* ***ενθαρρύνει την εφαρμογή νέων αποτελεσματικότερων μεθόδων διδασκαλίας, καθώς και τη χρήση σύγχρονων μέσων της εκπαιδευτικής τεχνολογίας.***
    7. ***Συγκαλούν τους εκπαιδευτικούς της περιοχής σε συσκέψεις και οργανώνουν ενημερωτικά σεμινάρια,*** *εκτός του ωραρίου διδασκαλίας τους*
    8. ***Παρακολουθούν, ύστερα από ενημέρωση των εκπαιδευτικών, διδασκαλίες και κάνουν τις αναγκαίες παρατηρήσεις και υποδείξεις σχετικά με τους τρόπους σχεδιασμού, οργάνωσης και πραγματοποίησης της διδασκαλίας.***
    9. *Εξετάζουν, σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς, θέματα* ***επίδοσης και αξιολόγησης*** *των μαθητών.* ***Καθοδηγούν τους εκπαιδευτικούς*** *σε θέματα που έχουν σχέση με την* ***αντικειμενική***

> ***αξιολόγηση των μαθητών****, τον τρόπο προφορικής ή γραπτής εξέτασης, τη* ***διαμόρφωση των ερωτήσεων*** *των εξετάσεων****, τη διόρθωση των γραπτών*** *και ό,τι άλλο αφορά την αξιολόγηση του μαθητή*

Αυτά και αρκετά άλλα σε παρόμοια διατύπωση περιλαμβάνει το θεσμικό πλαίσιο της επαγγελματικής υποστήριξης των εκπαιδευτικών, πλην εγείρονται αντικειμενικά προβλήματα ερωτήματα εφαρμογής:

- Εφαρμόζονται όλα τα σημεία επαγγελματικής υποστήριξης των εκπαιδευτικών;
- Αν εφαρμόζονται όλα, εφαρμόζονται ικανοποιητικά για να παρασχεθεί η υποστήριξη;
- Είναι δυνατόν να παρασχεθούν τα παραπάνω στους εκπαιδευτικούς δεδομένου και του όλου πλέγματος καθηκόντων των ΣΣ και της εποπτευόμενης περιοχής ευθύνης τους;
- Πώς αλλιώς, με ποιες καινοτόμες πρακτικές μπορεί να υποστηριχθεί η επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών;

Οι διερεύνηση στα παραπάνω ερωτήματα μέσω σχετικών ερευνών και εμπειρίας που έχουν θέσει ο χρόνος στην εφαρμογή του θεσμού δεν είναι καταφατικές καθολικές, πλην εξαιρέσεων, όμως αμελητέων.

II. Σχετικές έρευνες επί του θέματος της Ε.Α.Ε.

Φαίνεται, ότι όλα αυτά τα χρόνια έχουν αλλάξει και οι προσεγγίσεις και οι καλές πρακτικές προσέγγισης του θέματος της Επαγγελματικής Ανάπτυξης των Εκπαιδευτικών (ΕΑΕ στο εξής). Σε σχετική μελέτη (Μπαγάκης & Σκιά, 2015, σ. 129-130) προτείνεται:

> *«Χρειάζεται η ενσωμάτωση και η ενίσχυση σύγχρονων, αποτελεσματικών και αποδοτικών μορφών επιμόρφωσης*

> *που βασίζονται/εδράζονται στο σχολείο, όπως είναι **οι μέντορες** (mentoring and coaching), καθώς και **νέοι ρόλοι,** όπως ο **κριτικός φίλος**, ο facilitator /**διευκολυντής,** κ.ά., που συμβάλλουν στην επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού.»*

Σε διδακτορική μελέτη του Βοζαΐτη Γ. (*2015*) για το θέμα σε μια ποιοτική έρευνα μεταξύ 34 ΣΣ της Δυτικής Ελλάδος, επισημαίνεται, ότι *«..η επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών δεν είναι ενσωματωμένη στην καθημερινή σχολική κουλτούρα..»* ότι *«…η επικοινωνία των ΣΣ με τους εκπαιδευτικούς δεν μπορεί να θεωρηθεί ποσοτικά και ποιοτικά επαρκής…» και* ζητείται *«..αύξηση του αριθμού των θέσεων ΣΣ »* με παράλληλη *«..εξασφάλιση και των στοιχειωδών οικονομικών προϋποθέσεων για την πραγματοποίηση των προγραμματισμένων δράσεών τους»* ενώ εκτιμούν και ως *«…επιβεβλημένη την καθημερινή παρουσία των Σχολικών Συμβούλων στις σχολικές μονάδες, ώστε να στηρίζουν τους εκπαιδευτικούς στην αντιμετώπιση των προβλημάτων…»* ενώ διαπιστώνουν ότι *απαιτείται «..επαναπροσδιορισμός των καθηκόντων των ΣΣ» και* επιζητούν μέτρα για *«…άμβλυνση της αίσθησης καχυποψίας που φαίνεται να διαχέεται ανάμεσά τους (ΣΣ-εκπαιδευτικών) και να άνοιγε το δρόμο για μια κοινή συσστράτευση με στόχο την επαγγελματική υποστήριξη των εκπαιδευτικών»*

Το επίσημο συνδικαλιστικό όργανο των ΣΣ, «Πανελλήνια Ένωση ΣΣ» (ΠΕΣΣ) σε επίσημη διακήρυξή του μέσω ψηφίσματος εκλογοαπολογιστικής Συνέλευσης (Γενική Συνέλευση ΠΕΣΣ , 2016)

υποστηρίζει ένα σύστημα επιμόρφωσης που να είναι σύγχρονο με επί πλέον χαρακτηριστικά όπως:

> *«α) ενδοσχολικό…, β) συνεχές…, γ) …προσανατολισμένο στην εκπαιδευτική πράξη, δ) υποστηρικτικό των διεργασιών αλλαγής των αντιλήψεων των εκπαιδευτικών, σχετικά με την εκπαιδευτική τους πρακτική, καθώς και αυτών που σχετίζονται με την επαγγελματική τους υπόσταση, ε) μετασχηματιστικό…»*

Παράλληλα, στο ίδιο ψήφισμα, ζητούν:

> *«…να ενισχυθεί ο επιμορφωτικός και συμβουλευτικός ρόλος των ΣΣ στο χώρο του σχολείου. Γνωρίζοντας τις επαγγελματικές και επιμορφωτικές ανάγκες των εκπαιδευτικών, οι ΣΣ είναι οι πλέον αρμόδιοι να ανταποκριθούν στις σύγχρονες απαιτήσεις της ενδοϋπηρεσιακής επιμόρφωσης, η οποία στόχο έχει την επαγγελματική ανάπτυξη και ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών.»*

Στην πραγματικότητα το Σώμα των ΣΣ, εμφανίζεται να ζητά από την Πολιτεία, αυτό που θα έπρεπε να είναι αυτονόητο και να έχει μπει σε μια σειρά κανονικότητας από το 1982 που έγινε έναρξη ισχύος του θεσμού και να παρέχεται συνεχώς και αδιαλείπτως με πρόγραμμα τακτικό και οργάνωση σε καθολική βάση.

III. Μια κριτική αποτίμηση του θεσμού των ΣΣ στην ΕΑΕ διαχρονικά και υπό θεσμική οπτική.

Θα επιχειρήσουμε να περιγράψουμε τις δομικές πολιτικές, συνδικαλιστικές και κυρίως νομικές στρεβλώσεις του θεσμού των ΣΣ, που τελικά στέκονται εμπόδιο στην ΕΑΕ κάτι που εμμέσως παραδέχεται και η ΠΕΣΣ, αφού ζητά ακόμη και μετά 35 χρόνια το θεσμικώς αυτονόητο, τηρώντας παράλλληλα επαρκείς αποστάσεις από την ουσία των διαχρονικών εμποδίων που έχουν πρόσωπα και ονοματεπώνυμα. Ας τα δούμε με μια σειρά:

- Ο ΣΣ, δεν έχει θεσμικό δικαίωμα εισόδου σε τάξη για παρακολούθηση μιας διδασκαλίας, ούτε για πραγματοποίηση εκ μέρους του κάποιας δειγματικής. Ακόμα κι αν υπάρχουν βαρείες καταγγελίες περί την διδασκαλία. Όλη αυτή η διαδικασία υπόκειται στο απολύτως προαιρετικόν: Αν θέλει ο διδάσκων, αν ευαρεστείται, αν αδειάζει ο ΣΣ αν είναι εύκαιρος, αν μπορεί να το προγραμματίσει, αν υπάρχει «διαταγή μετακίνησης». Το φόβητρο του επιθεωρητισμού έχει αναπτύξει εξαρτημένα αντανακλαστικά σε «άκαπνους» του «επιθεωρητισμού» εκπαιδευτικούς, ακόμα και μετά μια ολόκληρη γενιά εκπαιδευτικών. Ούτε ως κριτικός φίλος μπορεί να μπει μήπως χρησιμοποιηθεί σε μελλοντικό χρόνο ως στοιχείο αξιολόγησης.
- Οι τακτικές ανά Σχ. Έτος προγραμματιζόμενες συναντήσεις επιμορφωτικού περιεχομένου των ΣΣ με τους εκπαιδευτικούς της ειδικότητάς τους δεν έχουν υποχρεωτικό χαρακτήρα, ακόμα κι αν έχει προβλεφθεί ειδικό συνεχόμενο κενό τρίωρο για τους εκπαιδευτικούς κοινής ειδικότητας μια μέρα, ακόμα κι όταν διεξάγεται εντός εργασιακού ωραρίου, ακόμη κι όταν έχει προβλεφθεί πίστωση για την μετακίνηση προσωπικού. Οι όποιοι συμμετέχοντες λαμβάνουν κάποια

βεβαίωση παρακολούθησης, η οποία στην πράξη, έχει μηδενικό βάρος στην ΕΑΕ καθώς δεν λαμβάνεται ουσιαστικά υπ΄όψιν στις κρίσεις στελεχών, ούτε σε όποια μισθολογική σύνεση. Μετρά μόνον «ηθικά» και επαφίεται αποκλειστικά στα εσωτερικά κίνητρα του εκπαιδευτικού. Στην πραγματικότητα, ο εκπαιδευτικός, θεσμικά, συμμετέχει ή όχι σε μια επιμορφωτική συνάντηση με το ίδιο κίνητρο που πηγαίνει να παρακολουθήσει μια κινηματογραφική ταινία.

- Οι υποχρεωτικές επιμορφωτικές δράσεις από τους ΣΣ εκτός ημερών λειτουργίας των Σχολείων, απαγορεύονται ολοσχερώς από τον Συνδικαλισμό.
- Για τις ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής στις Πανελλήνιες που για μια σειρά προφανέστατους λόγους που έχουν να κάνουν με την μερική δολίευση των εξετάσεων έπρεπε να είναι «σύντομης απάντησης» δεν είδαμε έναν συγκροτημένο επιστημονικό αντίλογο.
- Για το ερωτηματολόγιο αποτίμησης των υποψηφίων Διευθυντών Σχολείων στις κρίσεις του 2017 , δεν είδαμε επιστημονική κριτική όπου απετιμείτο η προσωπικότητα των υποψηφίων με τέσσερις μόνο ερωτήσεις επί μη επαρκώς ορισμένων εννοιών, χωρίς κριτήρια και με δυνητικές απαντήσεις το «Συμφωνώ» - «Δεν συμφωνώ» χωρίς να υπάρχει μια κλιμάκωση λ.χ. πενταβάθμια στην κλίμακα Likert.
- Πολλές δεκαετίες στα θέματα των Πανελληνίων, παρουσιάζεται συχνά το φαινόμενο όπου λ.χ. το 90% των μαθητών γράφουν κάτω από την βάση, χωρίς να αντιδρά κανείς στην κατάργηση του κριτηρίου της διακριτότητας στον Πανελλήνιο Διαγωνισμό και όχι «εξετάσεις» όπως κακώς λέγονται.

Τα τρία τελευταία είναι τρία πασίγνωστα φαινόμενα που συμβαίνουν στην Ελλάδα είναι κόντρα σε όλη την Επιστημονική βιβλιογραφία και πρακτική

και ουδείς αντιδρά θεσμικά, επιστημονικά, υποδεικνύοντας το αυτονόητο. (ΑΕΙ, Παιδαγωγικές Σχολές, Επιστημονικά Σωματεία και Φορείς όπου συμπεριλαμβάνονται και οι Σχ.Σ.) Σε τέτοιο υποκριτικό και για πολλές κλίμα μπορεί να υπάρξει ελπιδοφόρα ΕΑΕ ή όλα είναι προσχηματικά;

IV. Η έρευνα που κάναμε στην Δευτεροβάθμιας Μεσσηνίας

Τα προηγούμενα επιχειρήσαμε να τα διασταυρώσουμε με μια μικρή έρευνα που κάναμε στην Μεσσηνία.

a. **Η υπόθεση της έρευνας**, είναι ότι όλα τα προηγούμενα λιγότερο ή περισσότερο θα διεσταυρώνεντο σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό. Επίσης ότι θα πάρουμε πληροφορίες που δεν έχουν διεξαχθεί παλαιότερον, σε πρωτότυπα ερωτήματα και πιο πολύ τι γίνεται με το μέλλον του θεσμού που είναι υπό κρίση μετεξέλιξης και μετασχηματισμού, σύμφωνα με ό,τι διαρρέεται από το Ελλαδικό Υπουργείο Παιδείας.
b. **Το δείγμα,** δεν ήταν προϊόν τυχαίας δειγματοληψίας για πιο αξιόπιστα αποτελέσματα και σταθμισμένο. Η Μεσσηνία έχει περίπου

Η κορύφωση απαντήσεων ανά ημέρα φέρνει φυσιολογικά μια ελάττωση του ρυθμού απαντήσεων , που αναζωπυρώθηκε με μια υπενθύμιση του συνδέσμου στα μέσα της περιόδου συλλογής απαντήσεων με μια υπενθύμιση του συνδέσμου της απαντητικής φόρμας Google

950 καθηγητές Δευτεροβάθμιας και απάντησαν στο ερωτηματολόγιό μας 53.

c. Παρ΄ότι το 53 δεν συνιστά αντιπροσωπευτικό και τυχαίο δείγμα, εν τούτοις, είναι απόψεις 53 συναδέλφων , που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο, που στάλθηκε μόνο στα Σχολεία της Μεσσηνίας, με σκοπό να τα προωθήσουν οι Διευθυντές ηλεκτρονικά στις προσωπικές διευθύνσεις, με όλες τις εγγενείς και συστηματικές αδυναμίες που έχει μια τέτοια μέθοδος, δηλ. πολύ γρήγορη, φιλική και φθηνή, αλλά μη αίρουσα πλήρως τα προβλήματα εγκυρότητας. Παρακάτω θα συγκρίνουμε τον πληθυσμό της Μεσσηνίας ως προς το δείγμα μας, έτσι ώστε ο αναγνώστης να αντιληφθεί τις όποιες αποκλίσεις.

Πίνακας 1. Σύγκριση Πληθυσμού ΔΕ Μεσσηνίας και δείγματος ως προς το ΠΕ-ΧΥ

ΠΕ	Πληθυσμός	Δείγμα	απόλυτη απόκλιση
ΠΕ-2	**25,2%**	**25%**	**0,2%**
ΠΕ-1	**4,1%**	**2%**	**2,1%**
ΠΕ-3	**11,4%**	**25%**	**13,7%**
ΠΕ4.χ	**13%**	**10%**	**3,0%**
ΠΕ5-6-7	**9,6%**	**8%**	**1,5%**
ΠΕ9-10-13	**4,3%**	**6%**	**1,7%**
ΠΕ-11	**7,1%**	**4%**	**3,1%**
Άλλο.	**25,5%**	**21%**	**4,5%**
Σύνολο	**100,0%**	100%	Μ.Ο. 3,7%

Σε σχέση με την κατανομή φύλου, έχουμε:

Πίνακας 2. Σύγκριση Πληθυσμού ΔΕ Μεσσηνίας και Δείγματος ως προς Φύλο.

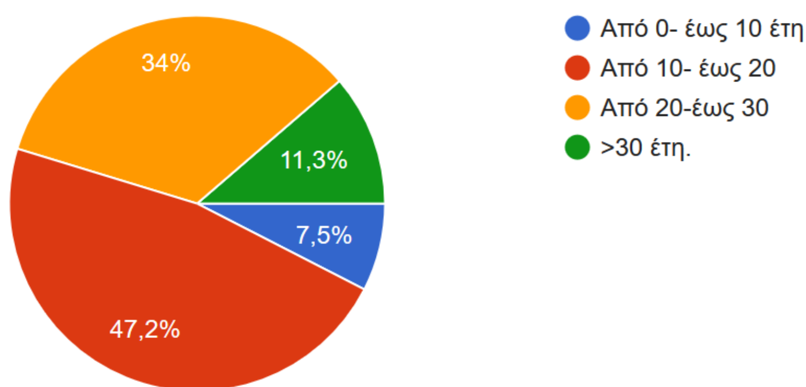
Φύλο	Πληθυσμός	Δείγμα	Απόλυτη απόκλιση.
Άνδρες	**42,5%**	**52%**	**9,5%**

Γυναίκες	**58,3%**	**48%**	**10,3%**
Σύνολο	**100,0%**	**100%**	**Μ.Ο. 9,9%**

Γενικώς το δείγμα είναι κοντά στα στοιχεία του πληθυσμού που έχουμε στην διάθεσή μας (Φύλο και ειδικότητα, μόνο.) Αν υπολογίσουμε τον δείκτη συσχέτισης Spearman μεταξύ ειδικοτήτων πληθυσμού και ειδικοτήτων

Χρόνια εκπαιδευτικής Υπηρεσίας και προϋπηρεσίας στο Δημόσιο

53 απαντήσεις

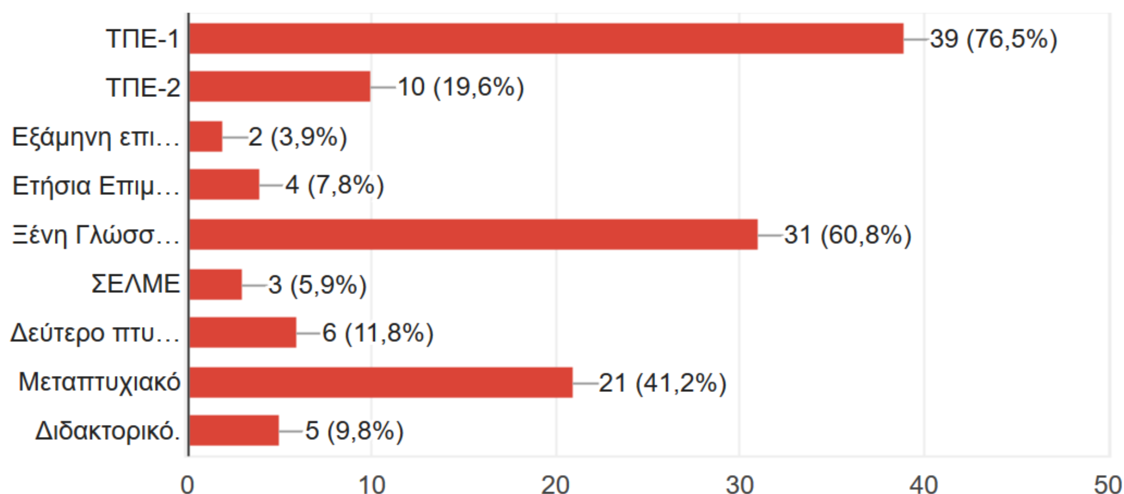

Σχήμα1

δείγματος, βρίσκουμε 0,787 με στατιστικώς σημαντική συσχέτιση σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 0,05. Παρόμοιας ποιότητας πληροφορία λαμβάνουμε με τον υπολογισμό της μέσης τιμής της απόλυτης απόκλισης των σχετικών συχνοτήτων σε 3,7%, όπως φαίνεται στον πίνακα 1. Πάντως ένα τέτοιο δείγμα που δεν έχει ληφθεί συστηματικά έχει χαρακτηριστικά που αποκλίνουν από τον πληθυσμό, αφού προϋποθέτει κατοχή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ηλεκτρονική συμπλήρωση της φόρμας. Αυτοί που την συμπληρώνουν έχουν μια εν γένει εξοικείωση με τις ΤΠΕ πράγμα που μπορεί να γίνει αντιληπτό με τα αυξημένα πρόσθετα προσόντα που δηλώνουν, πέραν της κατανομής στον γενικό πληθυσμό, όπως επίσης και από την μεγάλη

Πρόσθετα τυπικά προσόντα που ενδεχομένως διαθέτετε: (Πολλαπλή επιλογή)

51 απαντήσεις

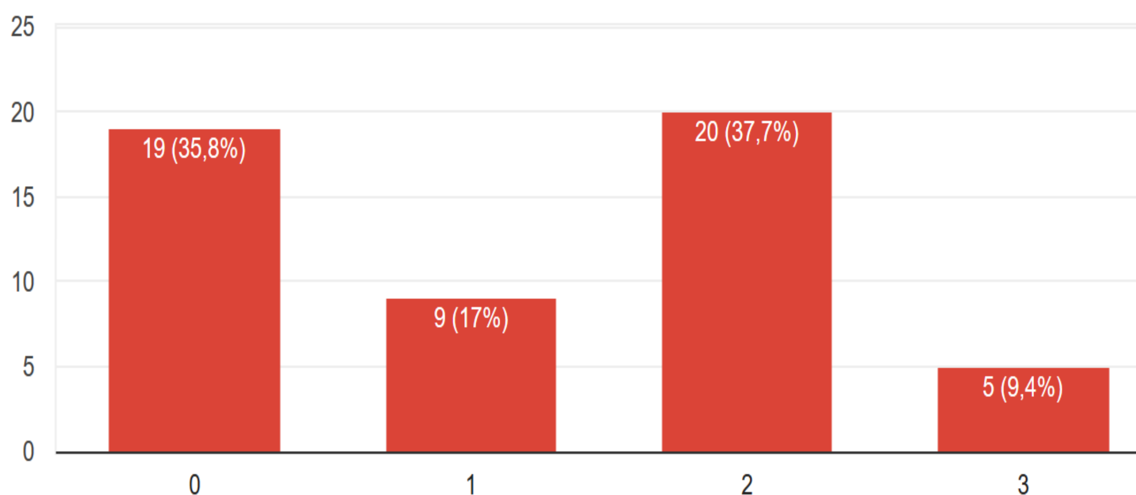

Σχήμα2

συχνότητα απαντήσεων στην προϋπηρεσία 10-20 ετών όπου εκεί υπάρχουν όλοι οι νέοι της Εκπαίδευσης , αφού με κάτω των 10 ετών έχουμε ελάχιστους λόγω ουσιαστικής αναστολής διορισμών στο Δημόσιο από το 2008. (διαγράμματα στο σχήμα 1 και σχήμα 2) Κρίνεται καλό για την ειλικρίνεια των απαντήσεων, ότι αυτό το θέμα δεν έχει κάποια συναισθηματική φόρτιση αυτό τον καιρό και ότι την έρευνα δεν την κάνει κάποιος Σχ. Σύμβουλος που είναι πάντα εν δυνάμει αξιολογητής και άρα ίσως με κάποιο τρόπο διαβλέψει ή πιθανολογήσει την ταυτότητα του απαντώντος κτλ.

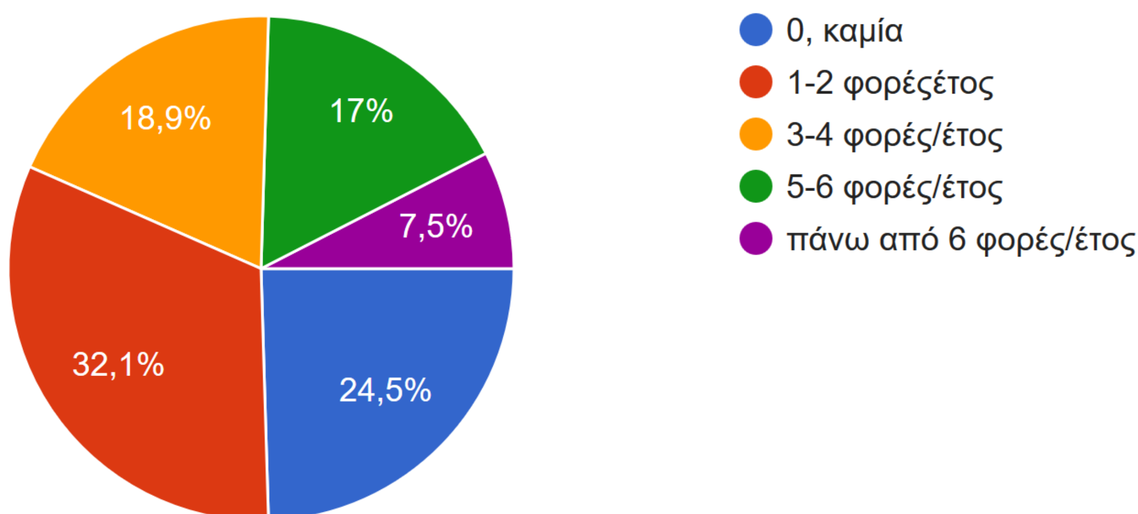
V. Τα ευρήματα της έρευνας

1. ***Πόσο ευχαριστημένος/η είστε εσείς προσωπικά από τον θεσμό του Σχ.Σ. όπως αυτός έχει λειτουργήσει στην εκπαίδευση και στην δική σας ειδικότητα;***

<u>Σχόλιο:</u> Το 1/3 είναι ευχαριστημένοι, ένα άλλο 1/3 καθόλου ευχαριστημένοι με το υπόλοιπο να μοιράζεται στο «λίγο» και «πάρα πολύ» ευχαριστημένοι. Καταγράφουμε μια πρώτη σοβαρή αμφισβήτηση του θεσμού.

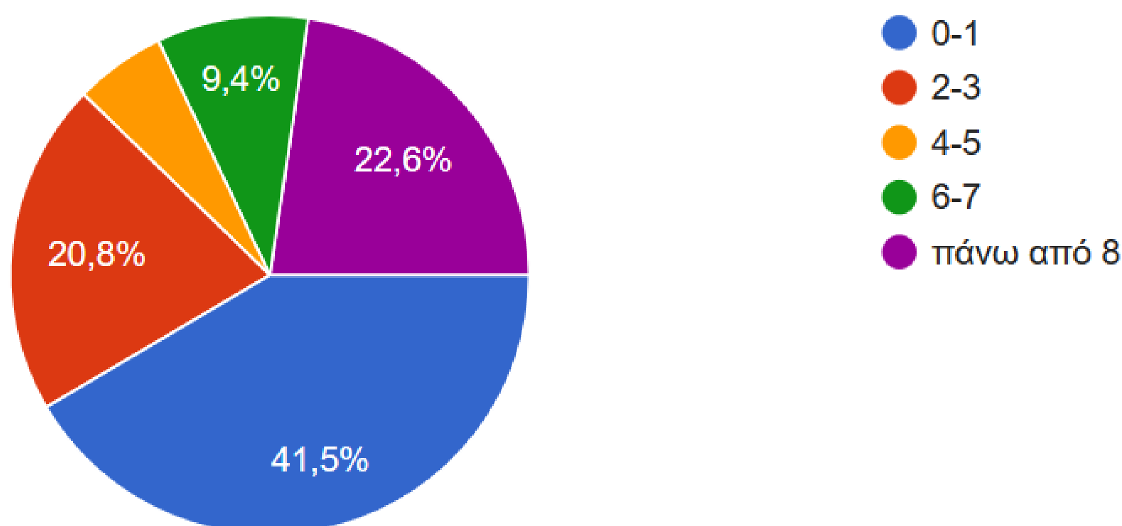
2. **Στατιστικά και όπως το έχετε στο μυαλό σας, πόσες φορές κατά μέσον όρο, τον χρόνο, έρχεστε σε δια ζώσης επαγγελματική επαφή είτε συνεργάζεστε στο Σχολείο σας, είτε παρακολουθείτε σε επιμορφωτική συνάντηση ή βιωματικό εργαστήριο τον Σχ.Σ. της ειδικότητάς σας;**

Σχόλιο: Το ¼ των καθηγητών δεν έρχεται καθόλου σε ζωντανή επαφή με τον Σχολικό του Σύμβουλο ειδικότητας κι αυτό είναι από μόνο του μια υπονόμευση του θεσμού, ωστόσο εγγενής και ευεξήγητη, καθώς κάποιες «εξωτικές» ειδικότητες, έχουν Συμβούλους με περιοχή δράσης την μισή Ελλάδα, άρα είναι φυσιολογικό να μην τους έχουν δει ποτέ. Στον αντίποδα αυτού του φαινομένου, είναι κάποιοι άλλοι που έρχονται σε επαφή κατ΄ έτος με τους καθηγητές, περισσότερες του αναμενομένου προσδόκιμου. Βέβαια, υπάρχουν και φαινομενικά αντικρουόμενες απαντήσεις καθώς για τον ίδιο Σχολικό Σύμβουλο έχουμε διάφορες συχνότητες συνάντησης κάτι που όμως εξηγείται είτε με «χηρεύουσα» θέση τα τελευταία χρόνια είτε με μη προθυμία συνάντησης του ενδιαφερόμενου καθηγητή. Θα έπρεπε μάλλον η ερώτηση να ήταν σαφέστερη και κλειστή, του τύπου *«πέρυσι το Σχ. Έτος 2016-17, πόσες φορές είδατε τον Σχ. Σύμβουλο ειδικότητάς σας;»* Πάντως,

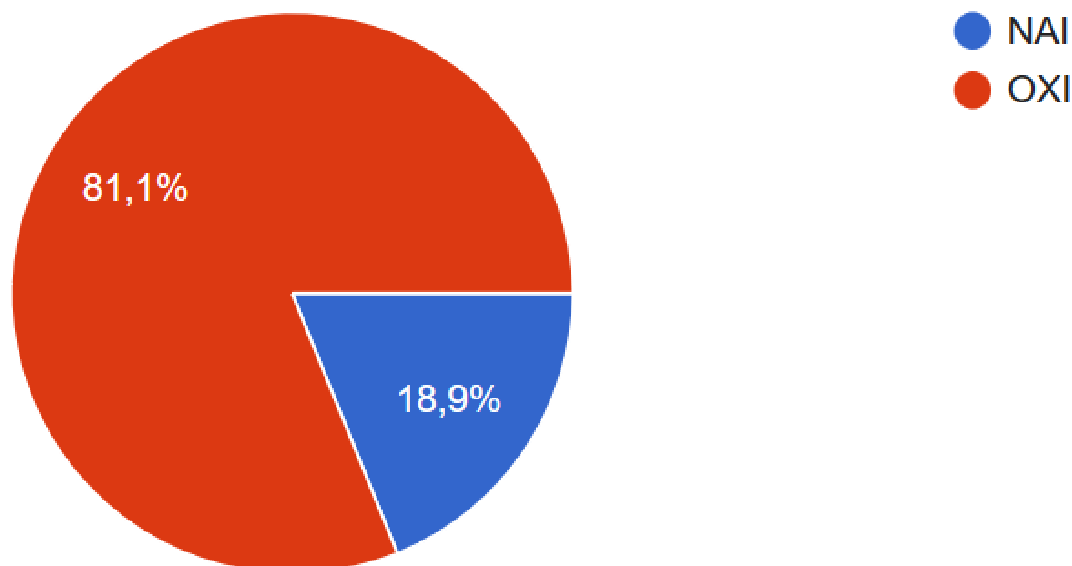
τέτοιοι τύπου ερωτήσεις, μπορούν εύκολα να ανιχνεύσουν μη ειλικρινείς απαντήσεις και να αποκλειστούν από περαιτέρω επεξεργασία.

3. Πόσες φορές τον χρόνο επικοινωνεί με ηλ. ταχυδρομείο ο Σχ. Σ. ειδικότητάς σας με σας;

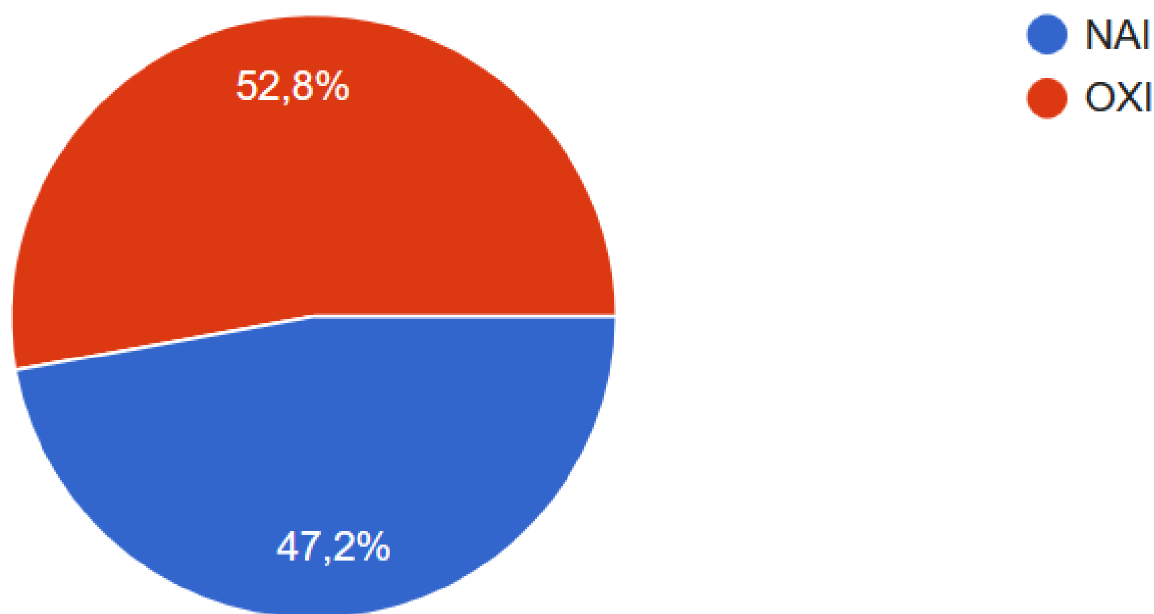
<u>Σχόλιο:</u> Όταν δεν υπάρχει η δια ζώσης επικοινωνία, μια καλή υποκατάσταση είναι η ηλεκτρονική με επισημάνσεις και υποδείξεις. Το καθόλου έως μία φορά τον χρόνο είναι η δεσπόζουσα απογοητευτική συχνότητα ενώ ελπιδοφόρα είναι και η συχνότητα ¼ για το «πάνω από 8 φορές τον χρόνο» Κάπου φαίνεται να μην υπάρχει «μεσαία κατάσταση» Για να είμαστε δίκαιοι, πρέπει να επισημάνουμε, ότι πολλά ηλεκτρονικά μηνύματα δεν φθάνουν τελικώς στους φυσικούς αποδέκτες τους, με συνευθύνη όλων.

4. **Έχει συμβεί, τουλάχιστον άπαξ, είτε από δική σας παράκληση είτε από οποιαδήποτε άλλη αιτία, να έλθει να παρακολουθήσει το μάθημά σας Σχ. Σύμβουλος;**

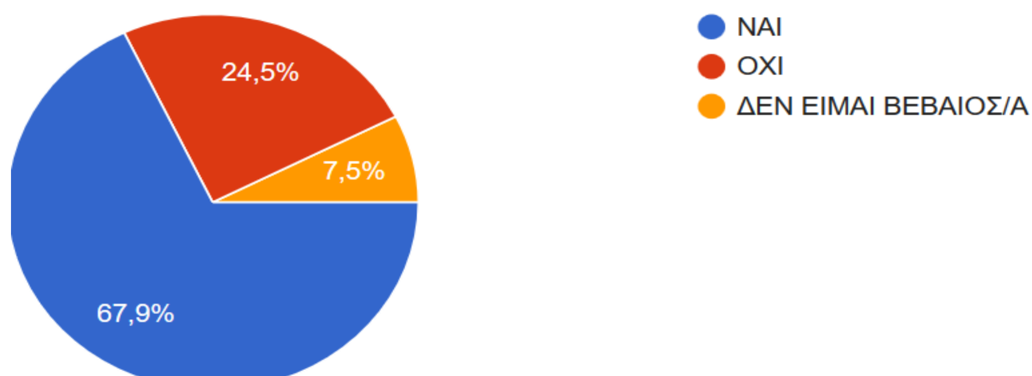
Σχόλιο: Η τεράστια συχνότητα του ΟΧΙ, δεν εκπλήσσει καθώς η παρακολούθηση (η συστηματική, η εκ συστήματος η εκ του καθηκοντολογίου ή εκ του νόμου) δεν προβλέπεται. Επομένως εντύπωση πρέπει να κάνει το γαλάζιο ποσοστό του ΝΑΙ το οποίο θα έπρεπε να είναι πολύ μικρότερο, έστω και με την διατύπωση της ερώτησης «…τουλάχιστον άπαξ» Αυτοί οι 1/5 συνάδελφοι, ήθελαν από μόνοι τους μια δεύτερη γνώμη για την ποιότητα της δουλειάς τους κάτι που από πουθενά -όντως- δεν προβλέπεται υποχρεωτικά και περιοδικά, όπως στην αλλοδαπή.

5. **Έχετε παρακολουθήσει μία τουλάχιστον δειγματική διδασκαλία του αρμόδιου για το Σχολείο σας Σχ. Σ. ειδικότητός σας;**

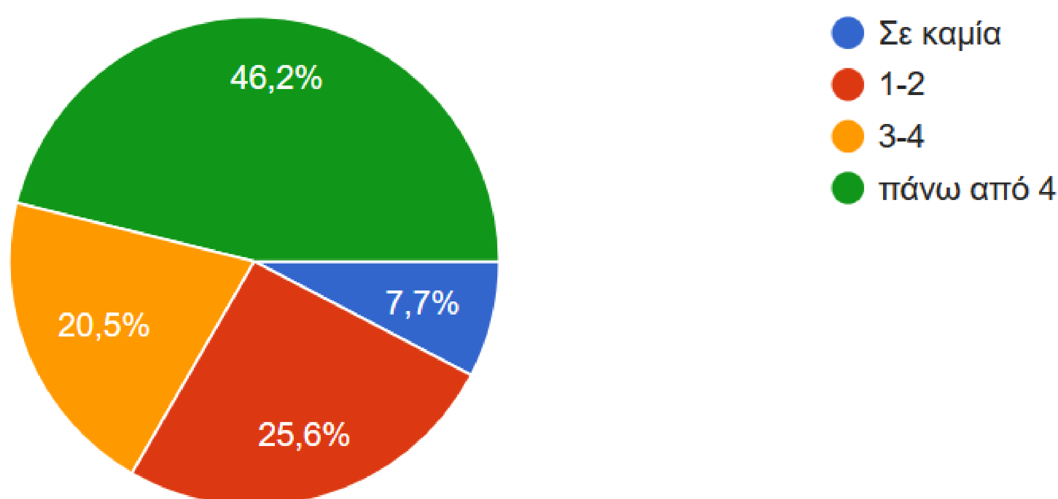
<u>Σχόλιο</u> : Το ποσοστό του ΟΧΙ, εν πολλοίς εξηγείται με την σπανιότητα των εξωτικών ειδικοτήτων, όπως και ότι δεν προβλέπεται ρητά και περιοδικά εκ του νόμου. Κατά την γνώμη μας αυτό είναι ένα πολύ σοβαρό σημείο αδυναμίας του θεσμού που εμποδίζει την παραπάνω καταξίωση του θεσμού εντός του χώρου της εκποαίδευσης. Αυτό η ΠΕΣΣ πρέπει να το λάβει σοβαρά υπ΄όψιν της στις όποιες αντιπροτάσεις που θα κάνει οψέποτε στο Υπουργείο για το μέλλον του θεσμού .

6. Διοργανώνει επιμορφωτικές συναντήσεις εντός διδακτικού ωραρίου ο Σχ.Σ. ειδικότητάς σας στον Νομό σας έστω μία φορά τον χρόνο ;

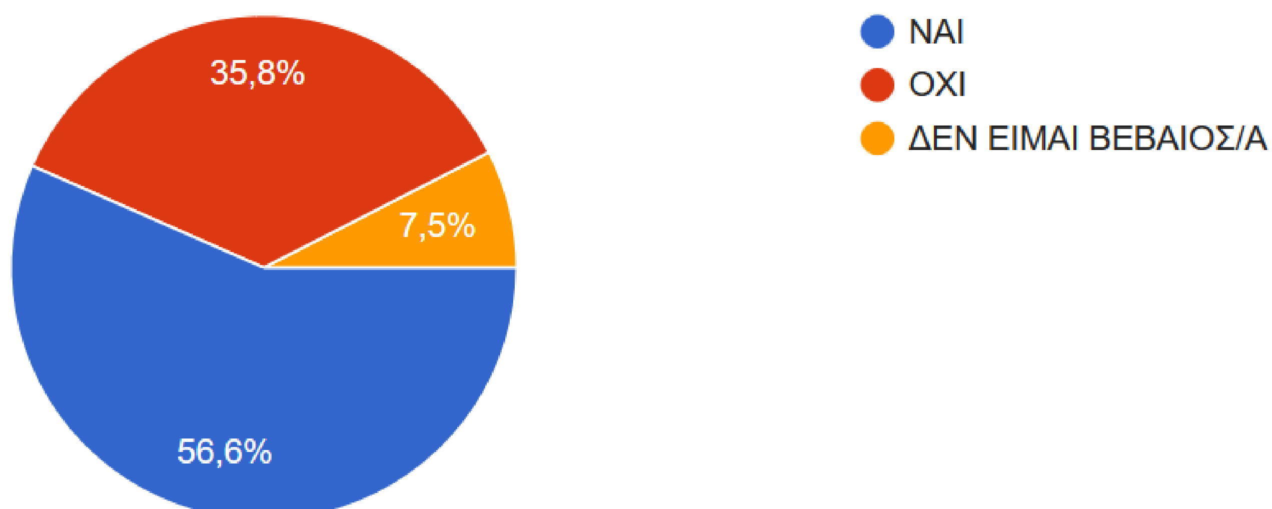
Σχόλιο Η δυνητική απάντηση «δεν είμαι βέβαιος» που σκεφθήκαμε να βάλουμε στις επιλογές όντες υποψιασμένοι, δείχνει την προβληματικότητα της επικοινωνίας, η οποία δείχνει ως ένοχο το όλον σύστημα και τις ευθύνες όλων. Το ενδιαφέρον όμως εστιάζεται στην επόμενη ερώτηση:

7. Αν η απάντηση στην προηγούμενη ερώτηση ήταν «ΝΑΙ», εσείς προσωπικά σε πόσες συμμετείχατε;

Σχόλιο: Απαντούν «ναι» οι 39 στους 53. Απ΄αυτούς, τα 2/3 συμμετέχουν σε ιδιαιτέρως ικανοποιητικό αριθμό συναντήσεων. Αυτό είναι ένα πολύ δυνατό σημείο του θεσμού. Το απογοητευτικό είναι ότι ενώ διοργανώνεται εντός ωρών διδασκαλίας δεν υπάρχει η (αυτονόητη) καθολική (υποχρεωτική) συμμετοχή, η οποία δεν εξηγείται επαρκώς με τις επίσης αυτονόητες, αλλά μη παρεχόμενες πάντα ευκολίες μετακίνησης.

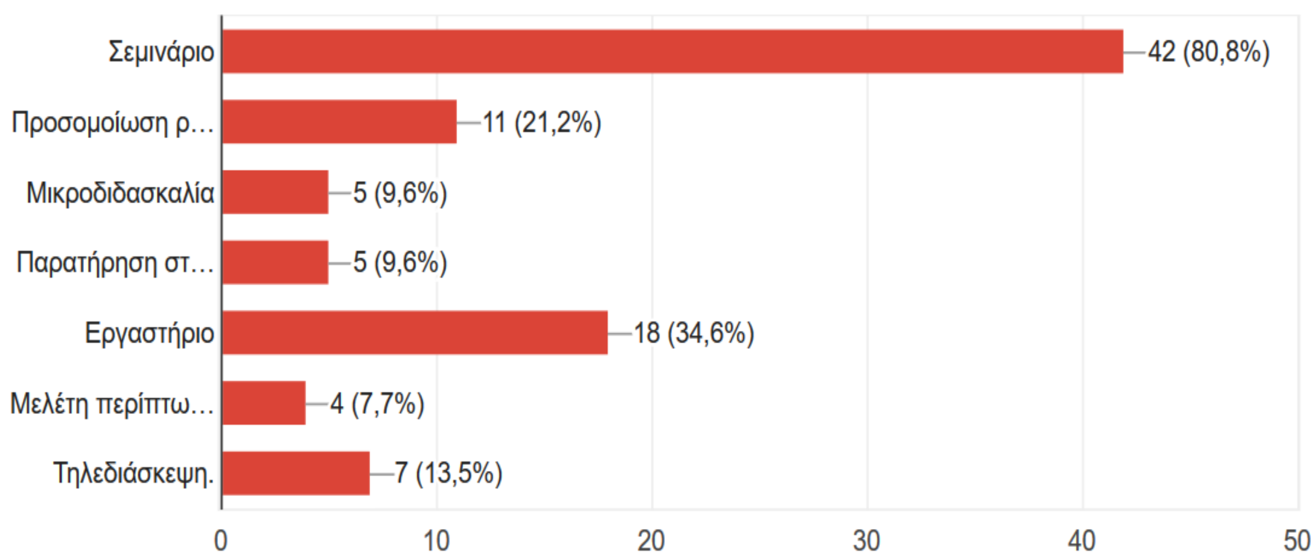
8. Ο Σχ. Σ. ειδικότητάς σας έχει διοργανώσει κάποιο Σεμινάριο κάποιων ωρών, για σας, στον Νομό σας, εκτός διδακτικού ωραρίου;

Και αυτό το εύρημα είναι δυνατό σημείο για τον θεσμό αφού μια τέτοια διοργάνωση, δεν είναι υποχρεωτική. Το 7,5% του «δεν είμαι βέβαιος/α» τείνει να γίνει ένα σταθερό μέτρο αδυναμίας επικοινωνίας

9. Ποίες από τις παρακάτω μορφές επιμόρφωσης έχει χρησιμοποιήσει ο Σχ. Σ. ειδικότητάς σας;

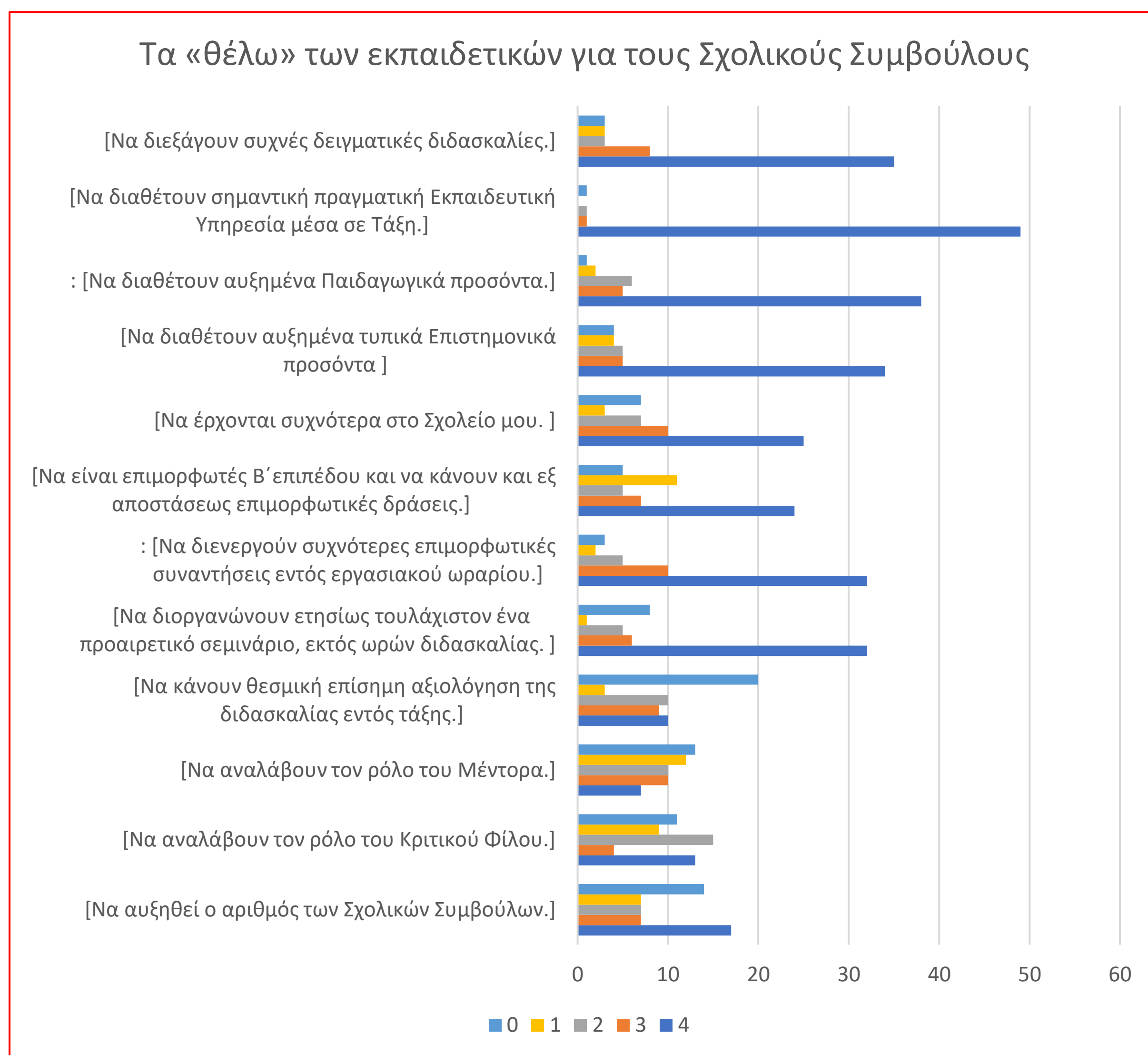
Σχόλιο: Δεσπόζουσα συχνότητα στο σεμινάριο, ακολουθεί το εργαστήριο, η

προσομοίωση ρόλων, παρατήρηση στην τάξη Εργαστήριο, Μελέτη περίπτωσης και Μικροδιδασκαλία. Αξιοσημείωση η καταγραφή της μορφής

επιμόρφωσης «παρατήρηση στην τάξη» που δηλοί, ότι μπαίνουν και σε τάξη έστω ελάχιστοι Σχ. Σύμβουλοι, έστω ελάχιστες φορές, χωρίς ειδική άδεια από τον τοπικό συνδικαλιστικό φορέα.

10. **Σε μια κλίμακα από 0-4 όπου το 0 σημαίνει «Διαφωνώ απολύτως» και το 4 «Συμφωνώ απολύτως» εσείς πώς θα αξιολογούσατε τα παρακάτω μέτρα για την βελτίωση του θεσμού του Σχολικού Συμβούλου**

<u>Σχόλιο:</u> Οι εκπαιδευτικοί επιθυμούν κατά σειρά συχνότητας και σπουδαιότητας :

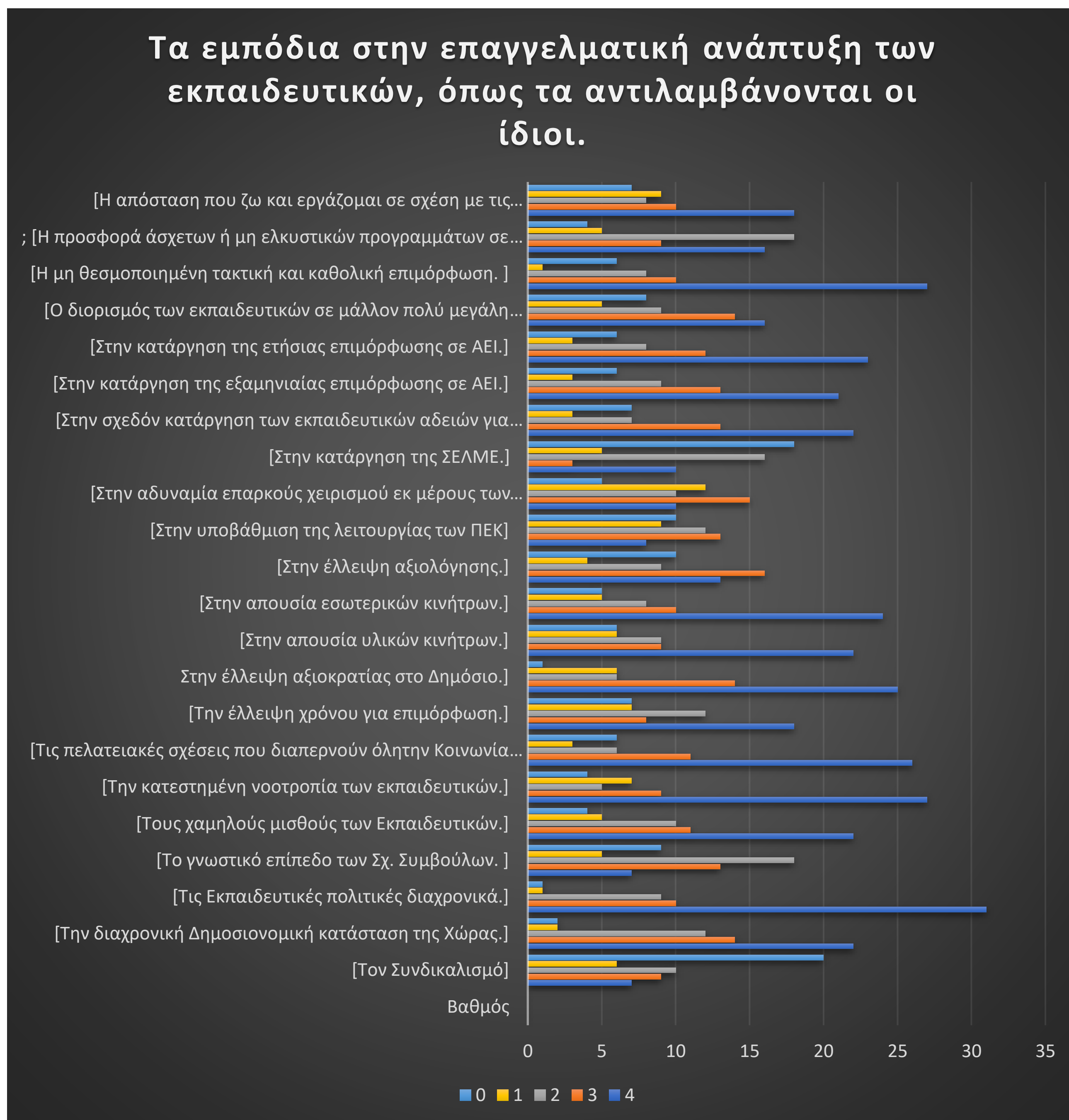
- Να διαθέτουν σημαντική πραγματική Εκπαιδευτική Υπηρεσία μέσα σε Τάξη.
- Να διαθέτουν αυξημένα Παιδαγωγικά προσόντα.
- Να διεξάγουν συχνές δειγματικές διδασκαλίες.
- Να διαθέτουν αυξημένα τυπικά Επιστημονικά προσόντα.
- Να διοργανώνουν ετησίως τουλάχιστον ένα προαιρετικό σεμινάριο, εκτός ωρών διδασκαλίας.
- Να διενεργούν συχνότερες επιμορφωτικές συναντήσεις εντός εργασιακού ωραρίου.

Αντίθετα, δεν είναι καθόλου θερμοί στην αποδοχή του ρόλου του αξιολογητή και του Μέντορα εκ μέρους του Σχολικού Συμβούλου.

Πίνακας 3: Τα θέλω των εκπαιδευτικών από τους Σχ. Συμβούλους και πώς τα αποτιμούν σε κλίμακα από 0 (=καθόλου) έως και 4 (=επιθυμώ πάρα πολύ)

Βαθμός σπουδαιότητας	[Να αυξηθεί ο αριθμός των Σχολικών Συμβούλων.]	[Να αναλάβουν τον ρόλο του Κριτικού Φίλου.]	[Να αναλάβουν τον ρόλο του Μέντορα.]	[Να κάνουν θεσμική επίσημη αξιολόγηση της διδασκαλίας εντός τάξης.]	[Να διοργανώνουν ετησίως τουλάχιστον ένα προαιρετικό σεμινάριο, εκτός ωρών διδασκαλίας.]	διενεργούν συχνότερες επιμορφωτικές συναντήσεις εντός εργασιακού ωραρίου.]	[Να είναι επιμορφωτές Β΄επιπέδου και να κάνουν και εξ αποστάσεως επιμορφωτικές δράσεις.]	[Να έρχονται συχνότερα στο Σχολείο μου.]	[Να διαθέτουν αυξημένα τυπικά Επιστημονικά προσόντα]	: [Να διαθέτουν αυξημένα Παιδαγωγικά προσόντα.]	[Να διαθέτουν σημαντική πραγματική Εκπαιδευτική Υπηρεσία μέσα σε Τάξη.]	[Να διεξάγουν συχνές δειγματικές διδασκαλίες.]
4	17	13	7	10	32	32	24	25	34	38	49	35
3	7	4	10	9	6	10	7	10	5	5	1	8
2	7	15	10	10	5	5	5	7	5	6	1	3
1	7	9	12	3	1	2	11	3	4	2	0	3
0	14	11	13	20	8	3	5	7	4	1	1	3

11. Σε μια κλίμακα όπου το 0 δηλώνει «καθόλου εμπόδιο » και το 4 «πάρα πολύ μεγάλο εμπόδιο» ποία νομίζετε και σε ποίο βαθμό ως εμπόδια στην επαγγελματική εξέλιξη των εκπαιδευτικών;

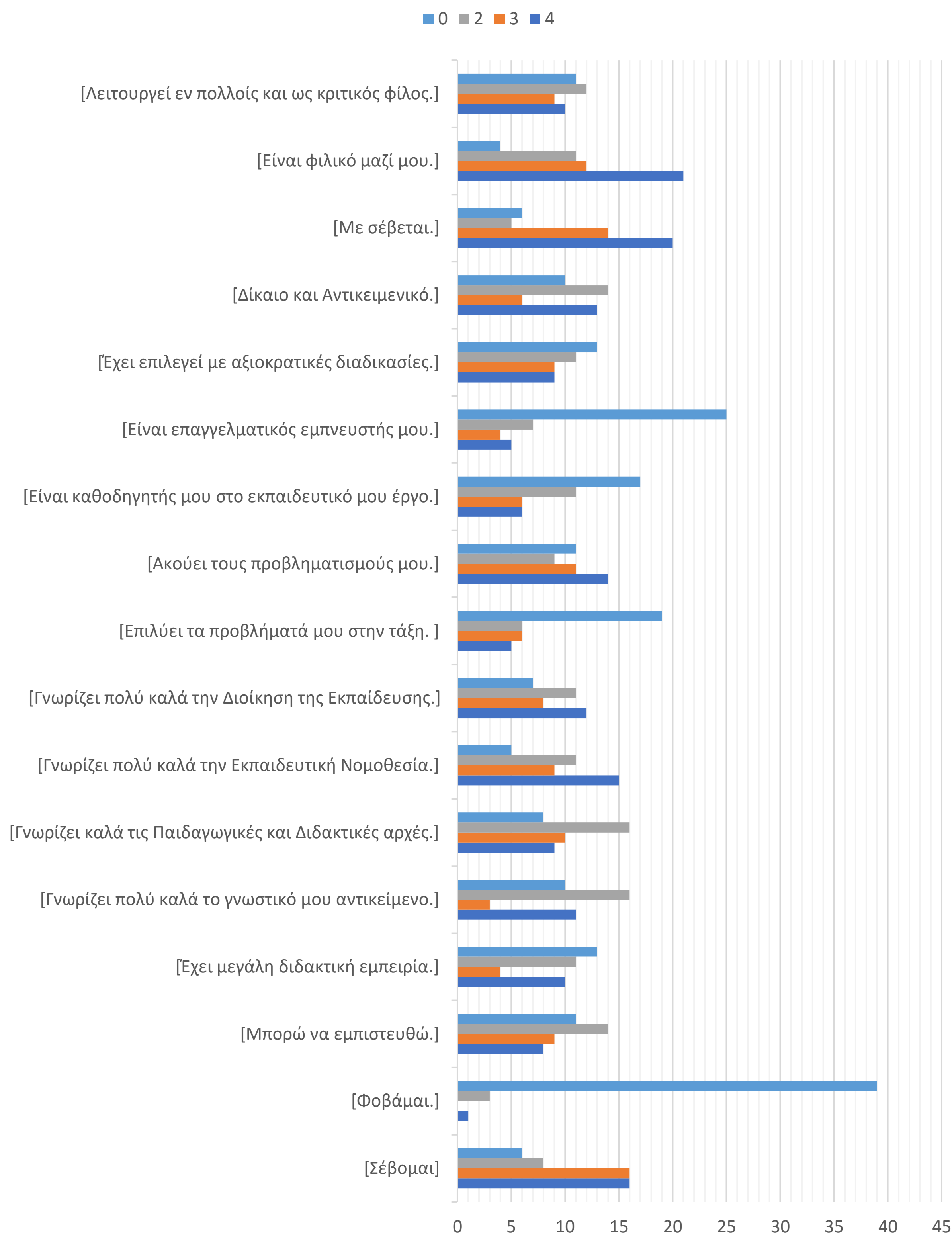

Σχόλιο: Τα εμπόδια της ΕΑΕ, έτσι όπως τα αντιλαμβάνονται οι ίδιοι, είναι κατά σειρά φθίνουσας σπουδαιότητας :

- Οι εκπαιδευτικές πολιτικές διαχρονικά
- Η μη θεσμοποιημένη τακτική και καθολική επιμόρφωση.
- Η κατεστημένη νοοτροπία των εκπαιδευτικών.
- Οι πελατειακές σχέσεις που διαπερνούν όλη την ελληνική Κοινωνία.
- Απουσία εσωτερικών κινήτρων
- Η έλλειψη αξιοκρατίας στο Δημόσιο.
- Τους χαμηλούς μισθούς
- Την διαχρονική Δημοσιονομική κατάσταση της Χώρας.
- Την κατάργηση της ετήσιας επιμόρφωσης στα ΑΕΙ
- Την σχεδόν κατάργηση των εκπαιδευτικών αδειών για μετ/κες σπουδές.
- Απουσία υλικών κινήτρων.
- Και….Έπονται όλοι οι άλλοι λόγοι.

Τα παραπάνω θα μπορούσαν να παρουσιαστούν ως συνολικοί δείκτες μέσης τιμής, αλλά έχει ιεραρχική εποπτική αξία και συχνότητα του 4 (=πάρα πολύ)

12. Σε μια κλίμακα όπου το 0 σημαίνει «καθόλου» και το 4 «πάρα πολύ» σε ποίο βαθμό συμφωνείτε με τις παρακάτω δηλώσεις; Διαχρονικά, ο Σχολικός Σύμβουλος της ειδικότητάς μου, είναι ένα πρόσωπο το οποίο:

Εκτίμηση -στάση εκπαιδευτικών προς το πρόσωπο του Σχολικού Συμβούλου.
0
2
3
4
[Λειτουργεί εν πολλοίς και ως κριτικός φίλος.]
[Είναι φιλικό μαζί μου.]
[Με σέβεται.]
[Δίκαιο και Αντικειμενικό.]
[Έχει επιλεγεί με αξιοκρατικές διαδικασίες.]
[Είναι επαγγελματικός εμπνευστής μου.]
[Είναι καθοδηγητής μου στο εκπαιδευτικό μου έργο.]
[Ακούει τους προβληματισμούς μου.]
[Επιλύει τα προβλήματά μου στην τάξη.]
[Γνωρίζει πολύ καλά την Διοίκηση της Εκπαίδευσης.]
[Γνωρίζει πολύ καλά την Εκπαιδευτική Νομοθεσία.]
[Γνωρίζει καλά τις Παιδαγωγικές και Διδακτικές αρχές.]
[Γνωρίζει πολύ καλά το γνωστικό μου αντικείμενο.]
[Έχει μεγάλη διδακτική εμπειρία.]
[Μπορώ να εμπιστευθώ.]
[Φοβάμαι.]
[Σέβομαι]
0
5
10
15
20
25
30
35
40
45

Σχόλιο: Το παραπάνω διάγραμμα σε μια περιεκτική συμπεριληπτική φράση, λέει, ότι *«Δεν φοβάμαι καθόλου τον Σ.Σ. αλλά δεν είναι επαγγελματικός εμπνευστής μου και παρ΄ ότι είναι ένα πρόσωπο φιλικό που με σέβεται και τον σέβομαι, όμως, δεν μου επιλύει τα προβλήματα που έχω στην τάξη»*

13. Τα τελευταία χρόνια η θητεία των Σχολικών Συμβούλων παρατείνεται διαρκώς, αφού έχει λήξει από το 2015, ενώ παράλληλα διαρρέεται, ότι θα καταργηθεί ο θεσμός έτσι όπως τον γνωρίζουμε μέχρι σήμερα με τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά από το 1985 και όπως καθορίστηκε και σαφέστερα ο ρόλος του το 2002 . Εσείς προσωπικά θα προτιμούσατε:

<u>Σχόλιο:</u> Υπάρχει μια τριχοτόμηση με μια άποψη να λέει να διατηρηθεί ο θεσμός, η άλλη που λέει να δημιουργηθεί ο θεσμός του Μέντορα και μια τρίτη κατηγορία που δεν έχει σαφή άποψη. Τα ποσοστά που συμπληρώνουν το τελευταίο 1/3, είναι να καταργηθεί εντελώς ο θεσμός ή να κάνουν μόνο επιμόρφωση.

VI. Συμπεράσματα και προτάσεις

Τα συμπεράσματα, δεν αποκλείνουν από παρόμοιες έρευνες. Διασταυρώνουν ευρήματα και επεκτείνουν κάποιες διαπιστώσεις παρ΄ ότι το δείγμα δεν είχε ληφθεί με τυχαία δειγματοληψία ώστε τα συμπεράσματά του να έχουν και επαγωγικό στατιστικό χαρακτήρα για τον πληθυσμό. Σε κάθε περίπτωση είναι γνώμες 53 συναδέλφων της Μεσσηνίας. Γράψαμε επί μέρους σχόλια σε κάθε αποτέλεσμα απάντησης και επιχειρούμε κάποια συνολικά σχόλια:

- Μια πρώτη εντύπωση είναι ότι υπάρχουν ανισότητες, ακραίες καταστάσεις και λείπει η μεσότητα. Κάπου γίνεται συστηματική δουλειά επιμορφωτική, όπου υπάρχει η θεσμική πρόβλεψη και κάπου δεν γίνεται καθόλου δουλειά. Μια διασταύρωση αυτού του ισχυρισμού, θα ήθελε μεγάλο δείγμα ώστε να αφαιρεθεί η επίδραση του παράγοντα «Σύμβουλοι με αρμοδιότητα στην μισή Ελλάδα»
- Αναλόγως και η αποτίμηση της εν γένει ευαρέσκειας των εκπαιδευτικών για τον θεσμό διχάζεται σε δύο περίπου ισοπληθείς ομάδες την Α (= καθόλου ευχαριστημένος και λίγο ευχαριστημένος) και στην Β (πολύ ευχαριστημένος και πάρα πολύ ευχαριστημένος) (ερώτηση 1)
- Ένα διαφαινόμενο ποσοστό τουλάχιστον 10% των καθηγητών (σε περισσότερες της μιας απαντήσεις) δεν έχει καμία επικοινωνία με τους Σχ. Συμβούλους.
- Η μη υποχρεωτικότητα συμμετοχής στις επιμορφωτικές συναντήσεις εντός εργασιακού ωραρίου υπονομεύει σοβαρά τον θεσμό. Αναλογικά και πολύ καλά ανταποκρίνονται οι Σχ. Σ. σε αυτό το «Ελληνικό» φαινόμενο.

- Οι εκπαιδευτικοί θέλουν τον θεσμό του Σχ.Σ. πιο κοντά στην καθημερινότητά τους και πάντως όχι ως αξιολογητή.
- Θεωρούν τους Σ.Σ. μορφωμένους, καταρτισμένους, φιλικούς, ευγενικούς, πρόσωπα που μόνο φόβο δεν εμπνέουν, τους θέλουν καλύτερους, με πιο πολύ διδακτική εμπειρία, ακόμα πιο πολλά προσόντα επιστημονικά και αδιάλειπτους επιμορφωτές τους.
- Οι καθηγητές διαπιστώνουν ότι υπάρχουν μεγάλα εμπόδια στην επιμόρφωσή τους, δομικά της κοινωνίας και των Ελληνικών ηθών και διαπιστώνουν έλλειψη εσωτερικών κινήτρων. Δεν γνωρίζουμε πώς κατενόησαν την ερώτηση που υπήρχε μαζί με τα υλικά κίνητρα που προφανώς απουσιάζουν. Συνεπώς δεν υπάρχει κανένα αξιόλογο κίνητρο για επαγγελματική εκπαίδευση, πράγμα που ναι μεν είναι απογοητευτικό ως διαπίστωση, αλλά δεν εκπλήσσει ουδόλως. Είναι γνωστό, ότι ο μέτριος, από τον καλό, τον πολύ καλό και τον άριστο, δεν έχουν καμία απολύτως μισθολογική διαφορά. Οι θέσεις ευθύνης από την άλλη έχουν παραπάνω ευθύνες και εργασιακό ωράριο, οπότε η σχέση κόστους - οφέλους με τα «επιδόματα ευθύνης» δίνουν μια Πανελληνίως καταγραφείσα στον πληθυσμό μείωση της ζήτησης για κατάληψη θέσεων Διευθυντών Σχολικών Μονάδων κατά 30% σε σχέση με τις προηγούμενες και όλες τις προηγούμενες περιόδους επιλογών στελεχών. Σε όλο αυτό το βάλτωμα, υπάρχει και η πλήρης άρνηση αξιολόγησης που εξηγείται μεν ιστορικά αλλά δεν γνωρίζουμε αν δικαιολογείται πλέον επιστημονικά ιδίως σε σχέση με τις απαιτήσεις των καιρών.
- Βρισκόμαστε σε ένα μεταβατικό στάδιο, (Νοέμβριος 2017) όπου οι Σχ. Σύμβουλοι διανύουν παρατεταμένες παρατάσεις θητείας ενώ βρίσκονται θεσμικά με την πλάτη στον τοίχο. Κυοφορούνται αλλαγές.

Οι εκπαιδευτικοί είναι τριχασμένοι. Οι τριϊστάμενες στάσεις τους έγκεινται στην μη αποδοχή του παλιού, στην αποδοχή του κυοφορούμενου και στην έκφραση επιφύλαξης έκφρασης γνώμης λόγω ανεπαρκούς πληροφόρησης για το νέο που θα υποκαταστήσει το παλιό. Η επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών εξαρτάται αποφασιστικά και από την επιτυχία του θεσμού των ΣΣ . Η μόνη ευχή που αρμόζει με το όλον γενικότερο γίγνεσθαι της Ελληνικής πραγματικότητας είναι, ίνα το νέο μη καταστεί χείρω του παλαιού. Σε 1-2 μήνες μάλλον θα γνωρίζουμε τα του νέου κυοφορούμενου θεσμού, όπου για να επιτύχει, μια αναγκαία συνθήκη, θα είναι ο κεντρικός ρόλος των ΕΣ στην επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών όπως έχει φανεί σε αρκετά σημεία της παρούσας μικρής έρευνας.

VII. Αναφορές

Μπαγάκης, Γ. (2015) Προς αναζήτηση εθνικής στρατηγικής για πολιτικές επιμόρφωσης, στο: Μπαγάκης, Γ. & Σκιά, Κ. (Επιμ.) *Διερεύνηση των δυνατοτήτων επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών σήμερα στη χώρα μας, Αθήνα: Γρηγόρης, 117-132.*

Βοζαΐτης Γ. (2015) Διδακτορική Διατριβή *: Ο ρόλος του Σχολικού Συμβούλου στην επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα.* - Πάτρα

Γενική Συνέλευση Π.Ε.Σ.Σ. Ψήφισμα Γ. Σ. της 12ης Μαΐου 2016 Διατίθεται : https://www.esos.gr/arthra/44000/sholikoi-symvoyloi-i-agnoisi-ton-stelehon-ekpaideysisakyronei-stin-praxi-kathe

Παπασάββας Αριστοτέλης : Η επαγγελματική Ανάπτυξη των Εκπαιδευτικών. Αρχές όροι και προϋποθέσεις Αποθετήριο Ηλεκτρονικής Τάξης Παν. Πατρών Διατίθεται: https://eclass.upatras.gr/modules/document/file.php/PDE1376/epaggelm_anapt_t_ekpaideyt_telis.pdf

VIII. Παραρτήματα :

α) Ερωτηματολόγιο φόρμας Google

https://docs.google.com/forms/d/1JACZF4AvXqrEml4L5bhh-8fRlxXpbC-jQ6PjyFHnx34/prefill

β) Αυτόματη εξαγωγή αποτελεσμάτων σε αρχείο .pdf

https://www.dropbox.com/s/t1qacpsyu4db16h/%CE%88%CF%81%CE%B5%CF%85%CE%BD%CE%B1%20%CE%B3%CE%B9%CE%B1%20%CE

%A3%CF%87%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CF%8D%CF%82%20%CE%A3%CF%85%CE%BC%CE%B2%CE%BF%CF%8D%CE%BB%CE%BF%CF%85%CF%82.pdf?dl=0

γ) Το αρχείο .xlsx των απαντήσεων της έρευνας.

https://www.dropbox.com/s/8bjm6gdo6efp082/%CE%88%CF%81%CE%B5%CF%85%CE%BD%CE%B1_%20%CE%97%20%CF%83%CF%85%CE%BC%CE%B2%CE%BF%CE%BB%CE%AE%20%CF%84%CF%89%CE%BD%20%CE%A3%CF%87.%20%CE%A3%CF%85%CE%BC%CE%B2%CE%BF%CF%8D%CE%BB%CF%89%CE%BD%20%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD%20%CE%B5%CF%80%CE%B1%CE%B3%CE%B3%CE%B5%CE%BB%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE%20%CE%B1%CE%BD%CE%AC%CF%80%CF%84%CF%85%CE%BE%CE%B7%20%CF%84%CF%89%CE%BD%20%CE%95%CE%BA%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B5%CF%85%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8E%CE%BD.%20%28%CE%91%CF%80%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%AE%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82%29.xlsx?dl=0